

Strategia națională privind economia circulară

1.1 Rațiunea pentru economia circulară

1.1.1 Conceptul de economie circulară

Conceptul de economie circulară (EC) este foarte larg și acoperă o serie de subiecte conexe, în producție și consum, inclusiv eficiența resurselor, ierarhia deșeurilor, trecerea la resurse regenerabile, atât pentru materiale, cât și pentru energie, și multe altele. Această amploare este punctul forte al EC. Economia circulară înlocuiește abordarea liniară, bazată pe exploatarea resurselor, producție și consum nesustenabil cu o abordare circulară, sustenabilă și cu beneficii pentru capitalul economic, social și de mediu. În cele din urmă, sistemul la care se aspiră nu produce nici deșeuri, nici poluare, făcând să circule resursele, materialele și produsele la cea mai înaltă calitate în cadrul sistemului de producție și, dacă este posibil, reutilizând materialele în biosferă pentru a reface capitalul natural (biodiversitatea și ecosistemele) la sfârșitul ciclului de viață. În felul acesta se reduce utilizarea resurselor naturale și impactul negativ asupra mediului, contribuind în același timp la creșterea bunăstării umane.

Economia circulară include și înlocuirea substanțelor chimice periculoase cu altele mai puțin periculoase. Pe scurt, conceptul se bazează pe următoarele trei principii fundamentale:

1. Eliminarea treptată a deșeurilor nerecuperabile și reducerea poluării.
2. Păstrarea produselor și materialelor la cea mai înaltă valoare de utilizare cât mai mult timp posibil.
3. Regenerarea sistemelor naturale (biodiversitate și ecosistem).

Tranziția către economia circulară provoacă autoritățile, întreprinderile și consumatorii să regândească modelele de producție și de consum și să redefinească termenul de "creștere", transformându-l într-unul care să cuprindă beneficii sociale și de mediu dincolo de profitul economic. Economia circulară urmărește decuplarea activității economice de utilizarea resurselor naturale, circulând în siguranță materialele prin tehnosferă și biosferă, eliminând în același timp deșeurile și poluarea din sistem. Pentru a realiza transformarea unui sistem liniar într-unul circular, profitând în același timp de aceste beneficii, economia circulară se bazează pe practici și soluții care acoperă o gamă largă de strategii în diferite etape ale lanțului valoric. Acestea pot fi grupate în felul următor:

- Închiderea ciclului de utilizare a materialor: înlocuirea materiilor prime sau a produselor noi cu materiale secundare și produse sau piese second-hand, reparate sau recondiționate;
- Încetinirea fluxurilor de materiale: prelungirea duratei de viață a produselor printr-o proiectare, întreținere și reparații mai bune;
- Reducerea fluxurilor de materiale: utilizarea a mai puține resurse pe produs sau utilizarea a mai puține produse pentru a furniza același serviciu societății. O imagine de ansamblu mai concretă este oferită de cele 9 așa-numite strategii R, care pornesc de la refuzul de a arunca produsele până la reciclare și recuperare (a se vedea Figura A-1 în anexa A). Deși politicile privind EC sunt adesea asociate cu politicile privind deșeurile, este important să se realizeze că doar două dintre cele nouă strategii R se aplică la sfârșitul ciclului de viață al produselor. De fapt, activitățile de EC cu cel mai mare potențial economic de mediu afectează etapele de la începutul ciclului de viață și se concentrează pe prevenirea deșeurilor și pe prelungirea duratei de viață a produselor. Prin urmare, economia circulară decuplează creșterea economică de utilizarea resurselor prin reducerea aportului de materiale, maximizând în același timp capacitatea de utilizare a produselor și minimizând generarea de deșeuri. Această concepție circulară a buclelor închise contribuie la rezolvarea problemelor legate de penuria de resurse, de fluxurile biochimice și de schimbările climatice, având în același timp un beneficiu regenerativ și recuperativ pentru comunități.

1.1.2 Urgența și potențialul tranziției la EC

Tranziția către o EC reprezintă o provocare internațională. La nivel global, ne confruntăm cu resurse naturale limitate și cu o populație în creștere. Potrivit Organizației Națiunilor Unite (ONU), utilizarea materialelor la nivel mondial s-a triplat în ultimele patru decenii, din cauza creșterii consumului provocat de creșterea rapidă a clasei de mijloc din întreaga lume (United Nations, 2016). Cererea de materii prime va crește și mai mult ca urmare a creșterii populației globale, a creșterii rapide a clasei de mijloc în țările mai puțin dezvoltate și în curs de dezvoltare și a dezvoltării de noi tehnologii care necesită materii prime specifice.

Acest lucru va exacerba problemele de mediu, legate de climă și alte probleme de sustenabilitate. România, și Europa în general, sunt extrem de dependente de importurile de materii prime. Acest lucru le face vulnerabile în fața tensiunilor geopolitice care au un impact asupra prețurilor și a aprovizionării cu

materii prime în viitor. China este principalul furnizor a 15 din cele 25 de materii prime critice ale UE, ceea ce înseamnă că Uniunea Europeană (UE) depinde în mare măsură de exporturile Chinei. Potrivit unui raport al Joint Research Center, balanța comercială a materiilor prime din România în 2018 a fost negativă, incluzând minerale, metale, piatră și sticlă.

https://sgg.gov.ro/1/wp-content/uploads/2022/08/Strategia-economie-circulara_18.08.2022.pdf